

ผลการดำเนินงานการป้องกันการจมน้ำเสียชีวิตในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี แบบมีส่วนร่วม โดยภาคีเครือข่าย ตำบลหนองแค อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ

อุทัยวรรณ เพียนอก ส.บ./รป.ม.

รพ.สต.บ้านปลาขาว ต.หนองแค อ.ราชไศล จ.ศรีสะเกษ โทร 0955787251

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาแนวทางในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research; PAR) เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยใช้กระบวนการ AIC กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ตัวแทนองค์กรภาครัฐ และตัวแทนองค์กรชุมชน จำนวน 50 คน เก็บข้อมูลช่วง กันยายน-พฤศจิกายน 2568 วยข้อมูลเชิงคุณภาพ รวบรวมโดยการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาพื้นที่ก่อนการพัฒนา การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ข้อมูลเชิงปริมาณรวบรวมโดยใช้แบบสัมภาษณ์ความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตนและการมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด เปรียบเทียบความแตกต่างก่อนและหลังการพัฒนาด้วยสถิติ paired t-test ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54 มีอายุส่วนใหญ่ระหว่าง 51-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 66 สถานภาพสมรสคู่ คิดเป็นร้อยละ 96 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 34 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 68 จากการดำเนินงานพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงได้แนวทางในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี 2) กิจกรรมสุขศึกษาประชาสัมพันธ์เรื่องการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี 3) กิจกรรมให้ความรู้แก่เด็กนักเรียน ครูอนามัยโรงเรียน ครูศูนย์เด็กเล็ก ผู้นำชุมชน ตัวแทน อสม.และภาคีเครือข่าย ในเรื่องการว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด 4) การจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งน้ำเสี่ยง ตัดป้ายจุดเสี่ยงโดยการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น และดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ หลังจากดำเนินกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านไป 3 เดือน ผลการเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตนและการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำ ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังดำเนินการพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p\text{-value} < 0.0001$ ผลจากการดำเนินงาน พบว่า ในปี 2565 ไม่มีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีเสียชีวิตจากการจมน้ำ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรนำแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนไปประยุกต์ใช้ในการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กต่ำกว่า 15 ปี กับชุมชนอื่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกันเนื่องจาก อำเภอราชไศลมีแม่น้ำมูลซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านหลายพื้นที่

คำสำคัญ : การป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กต่ำกว่า 15 ปี